

Til organisasjonene: Behovsplanen for idrett og friluftsliv 2021-2030

Dette er en oppsummering av Behovsplanen for idrett og friluftsliv 2021-2030. Dette er en veldig stor og omfattende plan. Oppsummeringen inneholder kortfattede notater av hva angår friluftsliv i planen. Noe er klippet rett ut fra høringsutkastet, men saken er forhåpentligvis komprimert og gjort mer oversiktlig i forhold til hovedtrekkene innen friluftsliv i planen. I tillegg er noen synspunkter fra Oslo og Omland Friluftsråd (OOF), Oslofjordens Friluftsråd (OF), samt innspill fra FNF og Norsk Friluftsliv med.

Behovsplan for idrett og friluftsliv 2021-2030, heretter kalt behovsplanen, er et styringsverktøy som synliggjør behovet for nye anlegg, arealer, turveier og friluftslivsområder knyttet til idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet. Behovsplanen rulleres annethvert år og fremmes for bystyret sammen med byrådets forslag til budsjett og økonomiplan.

Hensikten med behovsplanen er å synliggjøre investeringsbehovet på idretts- og friluftslivsområdet for de kommende 10 årene. Planen skal sikre bedre sammenheng mellom langtidsplaner og budsjett. Kommuneplan og politiske målsettinger er lagt til grunn.

I planen er det lagt vekt på at behovsvurderingene skal være faktabaserte med grunnlag i reell bruk av anlegg. Behovsvurderingene er bygget på brukerundersøkelser, Oslo kommunes befolkningsframskrivninger, aktivitetstall fra OsloIdretten, samt innspill fra idretts- og friluftslivsorganisasjoner, bydeler og ISU (idrettens samarbeidsutvalg) i hver bydel.

Det er utarbeidet mål som skal være grunnlag for prioritering av tiltak på kort og lang sikt. Behovsplanen er det viktigste planleggingsverktøyet for å nå kommunens mål for idretts- og friluftslivsområdet. Deltakelse i idrett og friluftsliv fremmer både fysisk og psykisk helse og gir muligheter for sosialisering og ferdighetsutvikling. Oslo kommune har et ansvar for å tilrettelegge anlegg og arealer der alle har en reell mulighet til å delta på sine premisser.

Oslo kommune har følgende overordnede mål for sin innsats på idretts- og friluftslivsområdet: «*Oslo skal være godt tilrettelagt for idrett og friluftsliv, spesielt for barn og unge*».

Behovsplanen viser at utfordringene knyttet til Oslo kommunes anlegg og arealer for idrett og friluftsliv øker som følge av befolkningsvekst og økt mangfold i kommunens befolkningssammensetning. For å øke deltakelsen i idrett og friluftsliv blant barn og unge som i dag er inaktive eller lite fysisk aktive, er det nødvendig å tilrettelegge anlegg og arealer med god kvalitet, og sikre at anleggene og arealene stimulerer til utfordring og mestring. Det er behov for flere oppgraderinger og ny utvikling av anlegg og økt tilrettelegging, slik at det tåler økt bruk som følge av en befolkningsøkning.

Det er i denne planen at tiltak/friluftslivsanlegg må være omtalt for å bli kvalifisert til spillemidler. Det er et viktig dokument for å kunne styre begrensede ressurser på en slik måte at den samfunnsmessige nytten blir best mulig. Bedre folkehelse, trivsel i nærmiljøet, gode opplevelser i natur og gjennom varierte aktiviteter på turveier, i parker, langs fjorden, på øyene og i Marka er alle konkrete nytteeffekter av planen.

OOF sine synspunkter:

OOF heier på forslaget om å prioritere turveier. Samtidig påpeker de at det er en trend de siste årene at kommunen ikke har greid å følge opp planene og prioriteringene i behovsplanen, noe som er en stor utfordring. De synes det er synd at planlagte tilretteleggingstiltak i Marka, som turveiene gjennom Lillomarka og fra Grønmo til Sandbakken, er prioritert ned.

OOF mener, som tidligere år at de samlede bevilgningene til friluftslivet må opp. I tillegg til prosjektmidler, er det viktig å bevilge de frivillige organisasjonene et minimum av frie midler, for å sikre organisasjonene handlingsrom til å fortsette med utvikling av sitt flotte arbeid for bedre folkehelse, aktivitet, naturvern og tilrettelegging.

Videre foreslår de at en revitalisering av Friluftslivets samarbeidsutvalg (FSU) i bydelene er viktig for å styrke friluftslivet i byen og dermed bedre sikre og følge opp at det er tilstrekkelig grønnstruktur og turveier for befolkningen.

OF sine synspunkter:

Mye bra og fortsatt fokus på å tilrettelegge og det å bedre friluftslivsmulighetene langs sjøen. Videre viktig arbeid knyttet til opprydding av forurensete masser på Langøyene og det at flere øyer kobles til vann- og avløpsnett.

Viktig, som foreslått, med oppgradering av servicebygg og toalett ved mye brukte friområder og strender. Viktig er også foreslått arbeid med å få til en sammenhengende kyststi i kommunen, gjennom å tette eksisterende hull i stinettet bl.a. på deler av Bygdøy. OF anbefaler Oslo kommune å overta Statsbyggs eiendommer på hytteøyene og at en i større grad tilrettelegger ubebygde områder her for besøkende. Antall besøkende via Oslofergene til disse øyene (Nakholmen, Lindøya og Bleikøya) har nesten stått stille, mens de andre øyene (Hovedøya, Langøyene og Gressholmen) har opplevd en kraftig vekst. Med økt befolkningsvekst i Oslo er det behov for flere friområder langs og i fjorden. OF er kjent med at Statsbygg har ønsket å avhende disse øyene.

Paradisbukta på Bygdøy, en av de mest populære og brukte strendene i Oslo, forfaller og er dårlig forforfatning. Oslo kommune bør gå i dialog med og søke å overta stranda fra Statsbygg og ruste den opp.

Andre betraktninger og innspill fra internt i FNF og Norsk Friluftsliv:

- Organisasjoner må få utvikle seg fritt uavhengig av stat og kommune. Derfor bør økonomisk støtte vurderes ikke bare til prosjekter, men også til løpende drift.
- Medvirkning: Alle planprosesser må tilrettelegge for deltagelse av frivillige. Eksempler på dette kan være regionale møter på kveldstid, gode høringsfrister og lett tilgjengelig digitale tjenester.
- Nytt i dette utkastet til behovsplanen er bl.a. omtale av anleggs kategorier som utstyrsutlånsordninger og friluftssenter.
- Det finnes ingen oversikt over områder som er spesielt tilrettelagt for rullestolbrukere. En slik oversikt vil ikke bare komme denne gruppen til gode, men også andre med funksjonsnedsettelse, eldre og personer med barnevogn.
- Gjør oppmerksom på at det er mulig å gå inn i en digital kartløsning for å se planlagte hovedturveier i de ulike bydelene. Revideringen er i avsluttende prosess og vil danne

grunnlaget for Bymiljøetatens innspill til kommuneplanens arealdel. <https://bym.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=8168c92b6a3941c8aaa393dfc2bd175a>

- Norsk Friluftsliv har utarbeidet en veileder for kommunal planstrategi med helt konkrete råd for hvordan hver kommune kan lykkes med å bevare naturgrunnlaget, sikre innbyggere attraktive friluftsanser for rekreasjon og gode oppvekstkår for kommende generasjoner, i tråd med FNs bærekraftsmål. Her er det gode tips å hente. Dokumentet kan lastes ned via denne artikkelen; <https://norskfriluftsliv.no/hurtigguide-til-lokalpolitikere-ved-rullering-av-planstrategi/>

Oppsummering Behovsplanen for idrett og friluftsliv

Plandokumentet kan finnes her: <https://www.oslo.kommune.no/etater-foretak-og-ombud/bymiljoetaten/kunngjoringer/gi-innspill-til-horingsutkast-behovsplan-for-idrett-og-friluftsliv-2021-2030#gref>

Høringsfrist er 19. april

Sammendrag

- **Overordnet mål for Oslo kommune for idrett og friluftsliv:**
  - Oslo skal være godt tilrettelagt for idrett og friluftsliv, spesielt for barn og unge
- **Det er behov for:**
  - Økt vedlikehold av eksisterende anlegg, infrastruktur og funksjoner
  - Investeringer og rehabilitering på friluftsområdet
  - Grundig utredning kreves, pga behovet for oppgraderinger og nyinvesteringer
- **I Oslo skal det:**
  - Være lett å leve aktive liv, uavhengig av fysikk, alder, bakgrunn og økonomi
    - Derfor: Byrådet vil jobbe aktivt for å bygge ned barrierer mot deltakelse, og vil gjøre friluftsliv, uorganisert aktivitet og idrett mer tilgjengelig for alle.
    - Satsing på tilrettelegging for turgåing er et viktig tiltak fr å øke aktivitetsnivået blant voksne.
- **Friluftsliv - fokus på 3 innsatsområder:**
  1. Fullføring av et sammenhengende turveinett med levende blågrønn struktur
    - Bedre tilgang til turveier i nærheten av der folk bor, vil forbedre mulighetene for egenorganisert lavterskelaktivitet for folk i alle aldre
    - For å nå målet om ferdig utbygd sammenhengende turveinett innen 2030, må tempoet økes
    - Turveinettet må tilpasses et mildere klima med økte nedbørsmengder og lokale flomhendelser
      - Tiltak for bedre overvannshåndtering og klimatilpasning av parker og friområder

2. Rehabilitering og opprusting av eksisterende friluftslivsområder og anlegg
    - Sterkt behov for oppgradering av mange friluftsanlegg i Marka, på øyene og i byggesonen
  3. Styrking av tilretteleggingen for det fjordbaserte friluftslivet
    - I planperioden skal det bli økt tilrettelegging for fjordbasert friluftsliv ved å sikre at Oslos befolkning har god tilgang til strandsonen og til tilrettelagte områder for aktivitet og rekreasjon
    - Etablering og videreutvikling av badeplasser og sjøbad
    - Tilrettelegging av øyene for flere besøkende og tilrettelegging for kajakk, robåter og småbåter langs fjorden
    - Vurdering av tilrettelegging for aktivitetsstrender som stand up padling, flytende badstuer etc.
- Tilretteleggingen for friluftsliv skal bidra til en mer aldersvennlig by og at friluftslivsaktiviteter blir tilgjengelig for alle.
  - Det skal ved utforming av tiltak legges vekt på kunnskap om og hensyn til barrierer, terskler og mekanismer knyttet til fysisk aktivitet i ulike sosiale grupper.
  - Oslo kommune vil samarbeide tett med frivillige aktører innen idrett og friluftsliv.

Innledning

- Oslo er en mangfoldig by med stor ulikhet, og levekårsforskjeller mellom ulike grupper og geografiske områder.
- Forskning viser at de med høy sosioøkonomisk bakgrunn er langt mer fysisk aktive enn de med lav sosioøkonomisk bakgrunn.
- Tilgang til anlegg for idrett og friluftsliv er sentral for aktivitet, men også andre faktorer som;
  - Gode samferdselsløsninger som sikrer enkel og trygg tilgang for gående, syklende og kollektivreisende til friluftsområder og anlegg.
  - Annet: tilgjengelige tilbud, lavterskeltilbud, helse, økonomiske forhold, kultur osv.

Overordnede mål og føringer

- **Målsetting:** gjøre friluftsliv, egenorganisert aktivitet og idrett mer tilgjengelig for alle, blant annet gjennom tilrettelegging for lavterskeltilbud
- I nye utbyggingsområder skal det settes av areal til idrett og friluftsliv.
- Natur og friluftsliv skal bli mer tilgjengelig for hele byens befolkning
  - Et mål om at alle skal ha nærhet til grøntområder med kort avstand til en turvei, park eller sti inn i Marka
  - Det skal legges til rette for mer bruk av fjorden og øyene
  - Gode samferdselsløsninger, som turveier og tilrettelegging for sykling er viktig for å øke tilgjengeligheten
- Etableringen av anlegg for idrett og friluftsliv skal ta hensyn til biologisk mangfold
- **Hovedmål:**
  - Oslo skal være godt tilrettelagt for idrett og friluftsliv, spesielt for barn og unge.
- **Delmål friluftsliv:**
  - Oslos unike kvaliteter for naturopplevelser og friluftsliv er bevart og styrket
  - Alle har tilgang til gode friluftsområder i sitt nærmiljø
    - Ikke mer enn 250 meter til mindre grøntområde (1000-5000 m²) i indre by

- Ikke mer enn 500 meter til et større grøntområde (>5000 m²) i indre og ytre by
- Byen har et sammenhengende turveinett med levende grøntkorridorer
- Det er enkelt å oppdage og komme seg til friluftsområder
  - **Trenger: Informasjon om hvor det er tilrettelagt for rullestol/barnevogn**
- Tabell med oversikt over effektmål og indikatorer for friluftslivet i planperioden (side 22-23 i plandokumentet):

Delmål	Indikatorer
Oslos unike kvaliteter for naturopplevelser og friluftsliv skal bevares og styrkes	<ul style="list-style-type: none"> • Bruk av Marka, øyene, parker og grøntområder i byggesonen (i henhold til brukerundersøkelse) • Områder sikret for biologisk mangfold (antall og samlet areal) • Områder regulert til arealformål grønnstruktur i henhold til plan- og bygningsloven § 11-7 (antall og samlet areal) • Områder regulert til arealformål bruk og vern av sjø og vassdrag, underformål natur- og friluftslivsområder, i henhold til plan- og bygningsloven § 11-7 (antall og samlet areal) • Antall ulovlige stengsler som er fjernet i friområder og i strandsonen i perioden
Alle skal ha tilgang til gode friluftslivsområder i sitt nærmiljø	<ul style="list-style-type: none"> • Andel innbyggere som bor 250 meter eller nærmere et mindre grøntområde (1000m²-5000m²), indre by • Andel innbyggere som bor 500 meter eller nærmere et større grøntområde (>5000m²), indre og ytre by
Byen skal få et sammenhengende turveinett med levende grøntkorridorer	<ul style="list-style-type: none"> • Samlet lengde på turveier i byggesonen, kyststistrekninger og traséer i Marka som er etablert eller oppgradert i perioden • Antall turveiltak som har bidratt til større sammenheng i hovedturveinettet i byggesonen i perioden
Det skal bli enklere å oppdage og komme seg til nye friluftslivsområder	<ul style="list-style-type: none"> • Samlet lengde på turveistrekninger i byggesonen som er skiltet og merket i perioden • Antall informasjonstavler (nye og oppgraderte) som er satt opp i byggesonen, i Marka og på øyene i perioden • Antall tilrettelagte innfallsporter til Marka

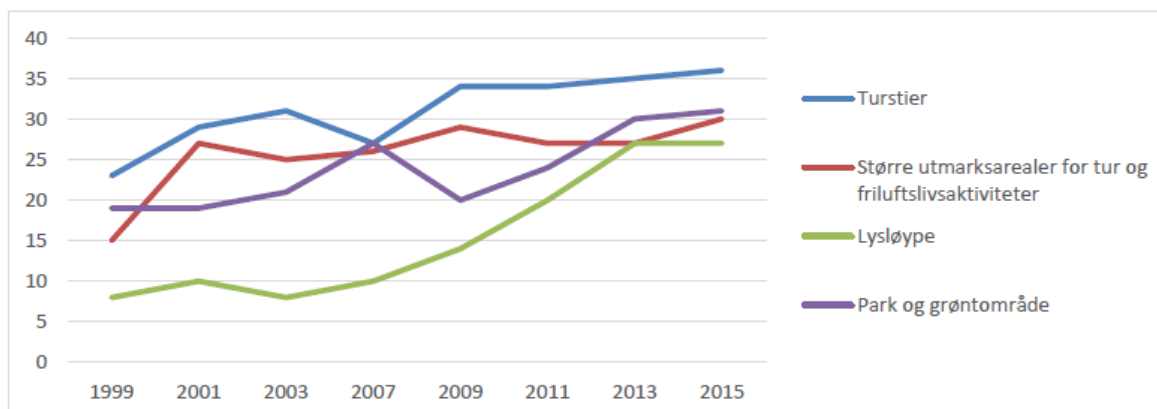
Friluftsliv

- Kapittel 5 i planen, side 157-236
- **Definisjon av friluftsliv:** "opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelser".
- Til grunn for behovsplanen er det lagt en bred forståelse av hva friluftsliv er. Denne forståelsen av friluftsliv inkluderer ferdsel og opphold i grøntområder inne i byer og tettsteder, som for eksempel parker og grønnsstrukturer.
- Allemannsretten gir alle rett til å ferdes og oppholde seg i naturen helt gratis --> Friluftsliv er derfor for alle, uavhengig av både fysisk bevegelse og økonomisk evne.
- Friluftsliv kjennetegnes ved at mye av aktiviteten er egenorganisert.
- **3 innsatsområder i perioden 2021-2030:**
  1. Fullføring av hovedturveinettet
  2. Rehabilitering og opprusting av eksisterende friluftslivsområder og anlegg
  3. Styrking av tilretteleggingen for fjordbasert friluftsliv

Status og behov

- Undersøkelse blant Oslos innbyggere viser at det har vært en markant økning i regelmessig bruk av "naturpregede anlegg" i perioden 1999-2015. Se figur 46 i planen, side 162.

Figur 46 Utvikling i bruk av naturpregede anlegg én gang i uken eller mer. Oslo. 1999-2015. Prosent. Kilde: Ipsos/Norsk Monitor i rapporten Aktiv i Storbyen²⁵.

- Omtrent 7 av 10 i Oslo er godt fornøyd med tilgangen til natur- og friluftsområder der de bor (73 %).
  - Figur 51, side 167
- Behovet for nye områder egent for friluftsliv og rekreasjon øker, blant annet på grunn av fortettingen som finner sted i transformasjonsområdene.
  - Deltakelsen i friluftsliv er nørt knyttet til tilgjengeligheten til attraktive turområder - Marka og grønnsstruktur i byer og tettsteder.
  - Geografisk spredning og kort avstand til egnede anlegg og areal er en forutsetning for å lykkes med aktivitetspolitikken.
- Tilgjengelighet er sentralt --> når gangavstanden til friluftsområdene øker utover ti minutter, synker bruken av områdene.
- Barn, eldre og bevegelseshemmede er sårbare grupper

Strategi for måloppnåelse

- **Hovedmål: Oslo skal være godt tilrettelagt for idrett og friluftsliv, spesielt for barn og unge**
  - Oslo kommune skal:
    - Arbeide for å styrke kunnskapsgrunnlaget som skal ligge til grunn for behovsvurderinger for friluftsanlegg og areal til friluftsliv
    - Legge til rette for systematisk innsamling av data om fysisk aktivitet og friluftsliv
    - Medvirkning skal være en kilde til informasjon om lokale behov
    - Arbeide for å oppnå tilgjengelighet til friluftsområder i samtlige bydeler, med tilrettelegging for alle brukergrupper
    - Sosiale møteplasser i uteområdene
    - Oppgradering av eksisterende infrastruktur og etablering av ny infrastruktur der det er behov
      - Dette har høy prioritet
- **Delmål: Oslos unike kvaliteter for naturopplevelser og friluftsliv er bevart og styrket**
  - Oslo kommune skal:
    - Ivareta viktige naturverdier, landskapskvaliteter og kulturminner
    - Utarbeide en handlingsplan for biologisk mangfold i planperioden
    - Tiltak for kanalisering av ferdsel for å unngå slitasje på verdifull natur og unngå trengsel
    - Spre kunnskap
    - Bruke kunnskapen innhentet gjennom prosjektet "kartlegging og verdsetting av friluftsområder" som en del av kunnskapsgrunnlaget for å ivareta friluftslivsinteressene i kommunen
- **Delmål: Alle har tilgang til gode friluftslivsområder i sitt nærmiljø**
  - Oslo kommune skal:
    - Sikre friluftslivsområder i nærmiljøene
    - Tilrettelegge for økt aktivitet i nærheten av der folk bor
    - Arbeide med å sikre innganger til Marka til tross for fortetting
    - Sikre universell utforming
    - Tiltak for å skape en mer aldersvennlig by
- **Delmål: Byen har et sammenhengende turveinett med levende grøntkorridorer**
  - Oslo kommune skal:
    - I planperioden skal innsatsen økes for å oppnå et sammenhengende turveinett
      - Sikring av turveiareal, samt etablering av manglende turveiforbindelser og krysningspunkter
    - Rehabilitering av eksisterende turveier
    - Styrke det biologiske mangfoldet i byen ved sammenhengende grøntkorridorer
- **Delmål: Det er enkelt å oppdage og komme seg til friluftsområder**
  - Oslo kommune skal:
    - Arbeide målrettet for å tilgjengeliggjøre informasjon om friluftslivstilbudet i Marka, i byggesonen og på øyene
    - Utvikle innfallsportene til Marka
    - Bedre synliggjøring av informasjon om friluftslivstilbud
- **Delmål: Klimaendring og miljø**
  - Klimaendringer, med mildere vintre og mer nedbør, påvirker behovene for tilrettelegging for friluftsliv.

- Oslo kommune skal:
  - Gjøre tiltak for overvannshåndtering
  - Gjøre tiltak for klimatilpasning av parker og friområder
  - Redusere forbruket ved å fokusere på gjenbruk og utstyrslånsordninger
  - Øke fokuset på tilgang til friluftslivsområder i nærmiljø, for å fremme kortreiste friluftslivsopplevelser og redusere transportbehovet
- **3 innsatsområder for å nå målene:**
  1. Fullføre et sammenhengende turveinett med levende blågrønn struktur
    - Omtrent 86 km med nye turveier må opparbeides for å nå målet om sammenhengende turveinett innen 2030
      - Prioritering for å få til det:
        - Etablere manglende turveiforbindelser i byggesonen som er vurdert som betydningsfulle strekninger for nærområdet og/eller for turveinettet som helhet
        - De prioriterte strekningene skal være regulert til park- og/eller friluftslivsformål og kommunen er eier
        - Traseer som gir boligområder direkte adkomst inn til Marka
        - Traseer som knytter sammen eksisterende traseer til et sammenhengende nett
  2. Rehabilitering og ruste opp eksisterende friluftsområder og anlegg
    - Fortetting og befolkningsvekst medfører økt press på eksisterende friluftslivsområder og anlegg, samt hyppigere rehabilitering
      - Tiltak som planlegges:
        - Tilrettelegging og vedlikehold av eksisterende friluftslivsområder
        - Arealeffektiv utnyttelse og fokus på flerbruk av området for å øke kapasiteten
  3. Styrke tilretteleggingen for det fjordbaserte friluftslivet
    - Det skal legges til rette for mer bruk av fjorden og øyene
      - Hvordan:
        - Sikre at Oslos befolkning har god tilgang til strandsonen ved å;
          - Etablere og videreutvikle badeplasser og sjøbad
          - Tilrettelegge øyene for flere besøkende
          - Tilrettelegge for kajakk, robåter og småbåter langs fjorden
          - Vurdere tilrettelegging for aktivitetsstrender som stand up padling, flytende badstuer osv.

Samarbeid mellom kommunen og frivilligheten

- Friluftslivsorganisasjonene utgjør et viktig supplement til kommunens eget arbeid med friluftsliv ved å tilrettelegge for aktivitet, motivere befolkningen til å bruke natur- og friluftslivsområder, og arrangere turer, kurs og møter. De bidrar også med fysisk tilrettelegging i form av etablering og drift av overnattingshytter, serveringssteder, vedlikehold av turstier og løyper. Også idrettslag, naturvern- og kulturvernorganisasjoner og humanitære organisasjoner bidrar til å stimulere til friluftsliv.
- Det er behov for å videreutvikle og styrke samarbeidet med frivilligheten for å sikre at friluftslivsområdene i kommunen, både i byggesonen, på fjorden og øyene og i Marka, blir mer tilgjengelige for flere av Oslos innbyggere.

[Behov \(side 177-226 i plandokumentet\)](#)

Lokaler

- Frivillighetens behov for lokaler til aktivitet og organisasjonsvirksomhet bør kartlegges og vurderes nærmere

[Friluftsliv i byggesonen \(side 178-195\)](#)

- Styrke tilretteleggingen for folk i alle aldre og for personer med funksjonsnedsettelse
  - Eks. utsetting av flere benker, etablering/oppgradering av toaletter i parker og friområder og store innfallsporter til Marka

Urbant friluftsliv i parker og friområder

- Mål om å ikke ha mer enn 250 meter til mindre grøntområde i indre by, og ikke mer enn 500 meter til større grøntområde i indre og ytre by
  - Pr. i dag er det ikke tilgjengelige tall for dette. Det er et behov for kartlegging av dette.
- Identifisering av behov for rehabilitering, oppgradering og nyinvesteringer av leke- og aktivitetsanlegg i parker og friområder
- Bedre sanitærforhold som er tilgjengelig hele året
- Bedre belysning som kan gi økt trygghet og sikkerhet på kveldstid

Turveier i byggesonen

- Byutviklingen innebærer at det i en del områder er behov for å etablere nye turveitraseer eller legge om eksisterende
- Kartlegging, oppgradering og utvikling av turveier i byggesonen må sees i sammenheng med pågående planarbeid/byutviklingsprosjekter
- Ca 86 km med turveier gjenstår for å nå målet om et sammenhengende turveinett innen 2030
  - Hovedutfordringer med dette:
    - Å etablere forbindelser over større veier, t-bane- og jernbanelinjer
    - Regulering og erverv av eiendom

Kyststier

- Det har i mange år vært jobbet med å realisere en sammenhengende kyststi langs fjorden, men det gjenstår flere strekninger for å få den fullført
- Krever innsats og erverv av eiendom for å fullføre planen

Vassdrag

- Det er behov for prioritering av gjenåpning av vassdrag i Oslo og tilrettelegge for turveier og grøntområder i tilknytning til nye bekkeåpningsprosjekter

[Friluftsliv på fjorden, øyene og strandsonen \(side 195-213\)](#)

- Det er et ønske om at kvaliteten på kysten, fjorden og øyene skal heves og at fjorden skal tas enda mer i bruk til friluftsliv og rekreasjon.
  - Styrket tilrettelegging for fjordbasert friluftsliv er et innsatsområde i planperioden
  - Tilrettelegging for urban bading vil bli prioritert
- De senere årene har stadig større deler av strandsonen blitt gjort tilgjengelige for allmennheten gjennom opparbeiding av havnepromenade, kyststistrekninger, parker og friområder.
  - Fortsatt kun 30 % av strandsonen er tilgjengelig for allmennheten

- Noen steder er det vanskelig å vite om man kan ferdes der. Mange steder fremstår private, selv om de skal være allment tilgjengelige og man har rett til å ferdes der etter frilufsloven.
- Kommunen har opprettet et prosjekt mellom Bymiljøetaten og Plan- og bygningsetaten skal kartlegge og følge opp ulovligheter etter plan- og bygningsloven og frilufsloven i strandsonen.

Strandsonen - strender og badeanlegg

- Potensial for å utvikle flere sentrale badeanlegg tilrettelagt med toaletter, dusj, garderobe, badebrygger
- Tilretteleggingstiltak knyttet til universell utforming for å sikre tilgang for personer med funksjonsnedsettelse eller andre særskilte behov
- Flere av de eksisterende strandanleggene har behov for oppgradering, samt tilretteleggingstiltak som sikrer tilgjengelighet for alle brukergrupper
  - Tiltak som det er behov for flere steder: badestiger, stupebrett, faste grillplasser, gangveier, stier, benker, toalett
- **Viktig å huske på: Mer tilrettelegging med badeanlegg langs fjorden, samt private anlegg, må ikke gå på bekostning av allmennhetens tilgang til sjøen!**

Ferdse på fjorden

- Oslo kommune ønsker at fjorden skal gjøres til et attraktivt aktivitetsområde med variert bruk
  - Mål om å legge til rette for mer bruk av kajaker, robåter og småbåter langs fjorden
    - Medfører behov for å utrede muligheter for å etablere arealer til lagring, utsetting og ilandstigning av båttypene
    - Må se på mulighet for sambruk av småbåthavner, slik at ikke roere, padlere og seilere blir fortrent av motorbåter.

Øyene

- Øyene i Oslofjorden er populære utfartssteder, spesielt på sommeren
- Øyene har unike natur- og kulturminneverdier som må ivaretas, og flere områder er vernet.
  - Bruken av øyene må ikke forringe disse verdiene
  - Kanalisering av ferdselen til mindre sårbare områder, samt spre aktivitetene til flere tilrettelagte utfartssteder, er viktig for å forhindre tap av naturverdier og kulturminner
    - Hvordan gjøre det: bedre skilting, bedre forholdene for drift og forvaltning av områdene, oppgradering av veier og de sanitære forholdene
    - Vurdere bedre tilrettelegging for personer med funksjonsnedsettelse

Aktivitetssentre og anlegg for overnatting

- Det er til sammen 18 kystledhytter i Indre Oslofjord og er et overnattingstilbud for fjordbasert friluftsliv
- Flere friluftslivsorganisasjoner etterspør mer tilrettelegging for overnatting på øyene og langs fjorden
  - Kommunen skal fortsatt bidra til etablering av kystledhytter og ubetjente DNT hytter

[Friluftsliv i Marka \(side 213-226\)](#)

- Omtrent 2/3 av Oslo kommunes areal ligger i Marka
- Befolkningsvekst i Oslo medfører også økt bruk av Marka. Bynære områder er særlig utsatt for slitasje.
- Etablering av turveier for sykkel, gange og ski er tiltak for å bidra til at flere ulike brukergrupper opplever at friluftslivstilbudet er trygt, variert og har god kvalitet.

- Turveinettet i Marka er i hovedsak godt, men det finnes også forbedringspotensialer
- Det er behov for:
  - Bedre ferdselsmuligheter for ulike brukergrupper, særlig til markaområdene som grenser til bydelene Søndre Nordstrand, Stovner, Grorud og Alna
  - Etablere manglende veier som kan skape bedre sammenheng og gi muligheter for lengre og eller mer varierte turer
  - Finne gode løsninger for sambruk for å ivareta ulike brukergrupper
  - Gamle og nye traseer må tåle økt bruk og mer intensive nedbørmengder
  - Kartlegge behovet for belysning, særlig på mye brukte strekninger nær bebyggelsen
  - Ønsker om rastebuer på mye brukte steder
    - Med rastebu menes et mindre byggverk i tre som gir brukerne mulighet til å sitte under tak og ta pause. Må ikke forveksles med gapahuk ment for overnatting
  - Det er viktig å hele tiden ta hensyn til naturverdiene og det biologiske mangfoldet
    - Bør stilles strengere krav til bruk av rene masser ved anleggsarbeider i Marka
      - Undersøkelser viser at det ofte vokser opp fremmede plantearter etter et anleggsarbeid. Planteartene har da fulgt med massene, maskinene, utstyret som ble brukt.

Innfallsporter til Marka

- Gode atkomstmuligheter til Marka er viktige for å stimulere til økt bruk
  - Kollektivtilbud med stasjoner i nærheten av Marka, sykkelparkering, bilparkering, og turveier som leder fra byggesonen til Marka gir økt tilgjengelighet.
- Behov:
  - Oppgradere eksisterende, og etablere supplerende innfallsporter
  - Oppgradering av oppholdsområder og turveier
  - Oppdatering av informasjon og skilting
  - Oppgradering til, og etablering av nye helårs toalettfasiliteter av god standard
  - Behov for å kartlegge små innfallsporter, samt identifisere behov for tilrettelegging av disse
- Innfallsporter til Sognsvann, Ulsrudvann og Skullerud prioriteres da de allerede har mange brukere og en god del tilrettelegging.
- Andre aktuelle innfallsporter til utvikling: Linderudkollen i Nordre Aker bydel, Steinbruvann i Bydel Grorud

Sportsstuer, Markahytter og kiosker

- Behov for flere sportsstuer og kiosker for å gi en bedre spredning av serveringssteder lengre inn i Marka
  - Forslag om etablering av serveringssted nord i Østmarka da tilgang på serveringssteder her er liten
  - Behov for å etablere en sportsstue/kafé på Sognsvann
- Mange av sportsstuene og markahyttene er gamle og har behov for større vedlikehold og oppgradering
  - Rustadsaga i Bydel Østensjø trenger tiltak for å utvide kapasiteten

Besøkgårder i Marka

- Arbeid pågår med å etablere Sørli gård ved Nøklevann (Bydel Østensjø) som besøkgård
  - Skal prioriteres videre for å kunne ta imot skoleklasser og barnehager

Badeplasser

- Behov for å heve standarden ved flere godt besøkte badevann
  - Mange har dårlige toalettforhold

- Forslag om å prioritere toalett først ved Øvresetertjern, Trollvann og Bogstad bade plass
- Toalettene bør være beregnet for helårs bruk, da de også er tilgjengelige for brukere av Marka hele året og ikke bare av de som bader på sommeren
- Behov for bedre tilrettelegging for personer med funksjonsnedsettelse
  - Dette kommer også andre til gode som de med barnevogn, barn og eldre